

PD: Opinia NSZZ "Solidarność" o projekcie Założeń ustawy MPiPS do zmian ustawy o pomocy społecznej

info do: Sekretariat BM

2013-10-14 14:34

Przesłane przez info/Ministerstwo/PL dnia 2013-10-14 14:32 -----

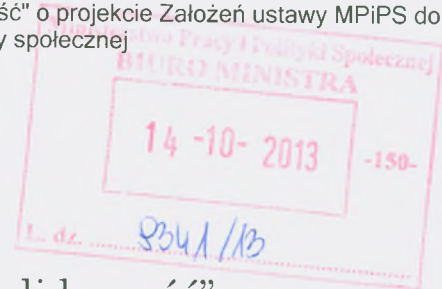
Dział Polityki
Społecznej
<dpsgda@solidarnosc.org.pl>

2013-10-14 14:16

Do: Zuzanna Grabusińska MPiPS
<zuzanna.grabusinska@mpips.gov.pl>

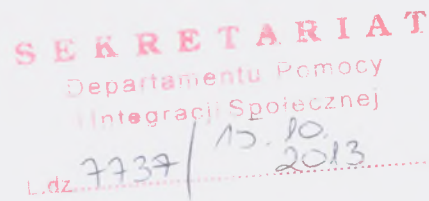
DW: "Krystyna Wyrwicka MPiPS" <krystyna.wyrwicka@mpips.gov.pl>, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej <info@mpips.gov.pl>

Temat: Opinia NSZZ "Solidarność" o projekcie Założeń ustawy MPiPS do zmian ustawy o pomocy społecznej

Szanowni Państwo,

W załączeniu przesyłam opinię NSZZ „Solidarność” o projekcie Założeń ustawy *Ministra Pracy i Polityki Społecznej* kwietnia 2013 r. do zmian ustawy o pomocy społecznej.

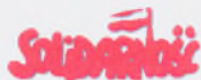
Z poważaniem

Bartłomiej Rzeźnik
Biuro Polityki Społecznej
KK NSZZ "Solidarność"

ul. Wały Piastowskie 24
80-855 Gdańsk
tel. 0-58-308-42-03
fax. 0-58-308-44-08

S1589.W.13.BPS.pdf

Komisja Krajowa
80-855 Gdańsk, ul. Wały Piastowskie 24
tel. 58/ 308-4480, 58/ 308-4311 fax. /58 308-4219
sekprez@solidarnosc.org.pl
S1589/W/13/BPS

Gdańsk, 14.10.2013 r.

Opinia

o projekcie Założeń ustawy MPiPS do zmian ustawy o pomocy społecznej

Działając z upoważnienia Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Biuro Polityki Społecznej wnosi następujące uwagi do projektu *Założeń ustawy Ministra Pracy i Polityki Społecznej kwietnia 2013 r. do zmian ustawy o pomocy społecznej*.

W projekcie Założeń proponuje się likwidację pojęcia „progów dochodowych” i wprowadzenie nowego pojęcia „minimalny dochód socjalny” (MDS), które oznaczać będzie „kwotę gwarantującą zaspokojenie potrzeb egzystencjonalnych rodziny” (pkt 1.2). MDS ma być wyliczany w zależności od liczebności rodziny oraz ma być podstawą do rozpatrywania uprawnień rodziny do korzystania z katalogu świadczeń pieniężnych oraz usług socjalnych. W momencie wprowadzania nowego rozwiązania, zdaniem autorów założeń, należy przyjąć aktualnie obowiązujące kwoty kryterium dochodowego. Pierwsza weryfikacja MDS przewidywana jest dopiero na 2015 rok i ma być przeprowadzana corocznie na podstawie dynamiki minimum egzystencji.

Tym samym w projekcie Założeń nie określono sposobu ani narzędzi szacowania kwoty MDS dla poszczególnych typów rodzin, kto będzie prowadził badania i obliczenia, czy MDS będzie odnoszony do wydatków budżetów domowych gospodarstw z pierwszego kwintyla (20% najuboższych gospodarstw). Ponadto nie określono w projekcie Założeń definicji potrzeb egzystencjonalnych rodziny, co budzi poważne obawy, że przewidziana w 2015 rok wartość MDS będzie poniżej minimum egzystencji dla wszystkich typów rodzin. Tym bardziej iż, po weryfikacji od 1 października 2012 roku kryteria dochodowe uprawniające do pomocy społecznej już z chwilą ich przyjęcia były poniżej średniorocznego minimum egzystencji dla dwóch typów rodzin (trzyosobowej z jednym dzieckiem w wieku 13-15 lat oraz pięciosobowej z trójką dzieci). Stało się tak pomimo zapewnień Rządu, że wzrost kryteriów dochodowych zagwarantuje

„zabezpieczenie obywateli przed ryzykiem życia poniżej minimum egzystencji” do czasu następnej weryfikacji (zgodnie z ustawą o pomocy społecznej do 2015 r.). W związku z powyższym NSZZ „Solidarność” oczekuje wyjaśnienia powyższych wątpliwości oraz wcześniejszej interwencji w zakresie weryfikacji kryteriów dochodowych.

Przypominamy, że zgodnie z definicją IPiSS minimum egzystencji wyznacza najniższy standard życia, poniżej którego występują biologiczne zagrożenie życia i rozwoju psychofizycznego człowieka.

W projekcie Założeń nie zagwarantowano jednoznacznie udziału partnerów społecznych w procesie monitorowania i ustalania wysokości MDS oraz świadczeń z pomocy społecznej. Aktualnie obowiązująca ustawa o pomocy społecznej taki udział przewiduje i zdaniem NSZZ „Solidarność”, powinien zostać zachowany także w nowelizujących przepisach.

Modyfikacja świadczeń pieniężnych i niepieniężnych (pkt 1.2.). W założeniach proponuje się zastąpienie zasiłku stałego i zasiłku okresowego nowym świadczeniem pieniężnym w formie zasiłku socjalnego. Świadczenie to ma stanowić różnicę między poziomem minimalnego dochodu socjalnego gwarantującego podstawowy poziom egzystencji a posiadanymi dochodami rodziny. Przy omawianiu zasad przyznawania zasiłku socjalnego dla rodziny, zdaniem NSZZ „Solidarność” zbyt ogólnikowo, na tym etapie scharakteryzowano związek uprawnienia do zasiłku z warunkiem bezwzględnym wypłacania zasiłku oraz przyznawania zasiłku socjalnego w formie pieniężnej lub niepieniężnej. Chodzi szczególnie o zachowanie zasady obligatoryjności lub fakultatywności w tych przypadkach.

Pozytywnie należy ocenić wyłączenie przy określaniu posiadanego dochodu, dochody uzyskiwane w ramach aktywizacji osoby potrzebującej wsparcia oraz kontynuowanie przez okres 6-u miesięcy wypłacania zasiłku w przypadku podjęcia przez tę osobę zatrudnienia.

Przy omówieniu zasad przyznawania zasiłku socjalnego dla osoby starszej lub niepełnosprawnej brak jest jednoznacznego określenia kim są te osoby. Definicja „osoby, która ze względu na wiek lub niepełnosprawność nie może podjąć pracy” wykluczy dowolność ustalania wysokości zasiłku socjalnego finansowanego ze środków budżetu państwa (od 60-100%) w tej grupie, w planowanym 3-letnim okresie wprowadzania zmian ustawy.

Pozytywnie oceniamy niewliczanie dodatku pielęgnacyjnego bądź zasiłku pielęgnacyjnego przy określaniu dochodu osoby starszej lub niepełnosprawnej.

Przeformułowanie celów pomocy społecznej dla nadania priorytetu działaniom profilaktycznym i aktywizującym (1.1.) Nie określono w projekcie, jak identyfikowane mają być osoby, do których kierowane będą usługi profilaktyczne. Pomoc społeczna nie zajmuje się inwigilacją społeczności lokalnej, zatem nie bardzo wiadomo skąd pracownicy socjalni mają czerpać wiedzę w tym zakresie, aby móc wyprzedzać fakty i działać zapobiegawczo. Nie można

stosować tutaj analogii z zakresu promocji zdrowia, polegającej na kształtowaniu takich postaw, które polegają na zdrowym trybie życia. Proponując zmiany w zakresie przeformułowania celów pomocy społecznej nie dostrzeżono sytuacji losowych, które wbrew pozorom nie są rzadkie. Nikt nie planuje interwencji, gdyż nie sposób ich przewidzieć. Zatem formułowanie zadań i kompetencji bez wytycznych postępowania jest zdecydowanie niewłaściwe.

Wprowadzenie nowej struktury organizacyjnej pomocy społecznej na szczeblu gmin i powiatów (2.1.). NSZZ „Solidarność” uważa propozycję odłączenia zadań obsługi administracyjnej, czyli zdjęcie tych obowiązków z pracowników socjalnych, za trafne i potrzebne. Jednocześnie obawy budzą koszty z tym związane, zwłaszcza w mniejszych Ośrodkach Pomocy Społecznej (OPS), które będą zmuszone zatrudnić dodatkowych pracowników do realizacji tych zadań. To przyczyni się do obciążenia samorządów i odbije się z pewnością na i tak już niskich wynagrodzeniach pracowników socjalnych.

Niepubliczne podmioty wykonujące na zlecenie usługi socjalne na obszarze gminy (2.2). Zakładając, że u podstaw proponowanej dywersyfikacji zadań dotychczas pozostających w gestii jedynie OPS, jest idea rozwoju i wsparcia organizacji pozarządowych, spółdzielni socjalnych itp., trudno oprzeć się wrażeniu, że jest to świadome odsuwanie od państwa przypisanych mu zadań z zakresu szeroko pojętej polityki społecznej

Nowe specjalności zawodowe pracowników socjalnych (3.1.). Aktualnie asystentem rodziny nie musi być pracownik socjalny, co powoduje, że nie musi on posiadać porównywalnych kwalifikacji zawodowych. Nowe rozwiązanie zmienia ten stan rzeczy, gdyż proponuje uczynienie asystentury, jako specjalizacji w ramach zawodu pracownika socjalnego. Jednocześnie wątpliwe wydaje się rozdzielanie kompetencji w ramach specjalizacji na: profilaktyczne, aktywizujące i interwencyjne, chociażby ze względu na kontakt z podopiecznym. Zdaniem NSZZ „Solidarność” pracownik socjalny powinien posiadać kompetencje we wszystkich tych obszarach, które wykorzystuje na poszczególnych etapach pomocy.

Podkreślanie, że pracownik socjalny, który będzie realizował zadania z zakresu pracy socjalnej w ramach pracy indywidualnej, grupowej czy pracy ze środowiskiem, docelowo nie powinien zajmować się więcej niż 50 „kartotekami”, powinno również ulec modyfikacji. Rozległość i złożoność nowych zadań może być trudna do pogodzenia nawet w przypadku 50 „kartotek”. Ta liczba może okazać się zbyt duża.

Nowe formy kontraktu socjalnego (3.2.). Sam kontrakt nie jest nową formą współpracy z beneficjentem pomocy społecznej. Wątpliwości budzi natomiast zapis, uzasadniający zawarcie kontraktu w rodzinie, jako „wzmocnienie relacji pomiędzy członkami rodziny dla wspólnego, wzajemnego uczestnictwa wszystkich członków rodziny w obranym „scenariuszu działań”. Z praktyki zawodowej wynika, że często jest to niemożliwe, aby oboje małżonkowie, chcieli

podpisać taki kontrakt. Najczęściej jest to jedna tylko strona, jednak zawsze warto podejmować działania w tym kierunku. NSZZ „Solidarność” oczekuje zatem, że proponowane zmiany będą dopuszczały taką możliwość. Bardziej skomplikowane wydają się kontrakty grupowe, choćby ze względów ludzkich. Ludzie w ciężkich sytuacjach bywają trudni we współżyciu i niekoniecznie wytrwali oraz chętni do współpracy. Taki rodzaj kontraktu będzie obarczony ryzykiem podlegania częstym modyfikacjom.

Wprowadzenie rozwiązań, które doprowadzą do poprawy funkcjonowania DPS (4.1). Zaproponowane zmiany są zbyt ogólne i wymagają doprecyzowania. Kto i w jaki sposób ma dokonywać wyrównywania deficytów dla domów pomocy społecznej (DPS), w których przebywają mieszkańcy umieszczeni na tzw. „starych zasadach”? W jaki sposób przewiduje się umożliwienie DPS-om pozyskiwanie środków finansowych z zewnątrz? Co z przestrzeganiem zawartych umów, w przypadku zmian zasady odpłatności za pobyt w DPS?

Podsumowując, zdaniem NSZZ „Solidarność”, nie jest możliwe zwiększenie efektywności systemu pomocy społecznej w dotychczasowych warunkach formalno-finansowych. Jednocześnie w pełni zgadzamy się z założeniem, sformułowanym w uzasadnieniu do opiniowanego projektu Założeń, że „poprzez wprowadzenie i zastosowanie odpowiedniego instrumentarium w ustalaniu wysokości świadczenia i obligatoryjności w dofinansowywaniu, osoby korzystające z pomocy społecznej, powinny powrócić do stanu, w którym samodzielnie będą wypełniać role społeczne i ekonomiczne, w tym samodzielnie zaspakajać swoje potrzeby”.

NSZZ „Solidarność” oczekuje na przedstawienie szczegółowych rozwiązań dotyczących zmian w ustawie o pomocy społecznej, uwzględniających zgłoszone przez Związek uwagi.

Z poważaniem
Członek Prezydium Komisji Krajowej
NSZZ "Solidarność"

Henryk Nakonieczny